

VEILEDER

FORSKNINGSETISKE RETNINGSLINJER I FORSKNINGSPRISITUTTENE

Utarbeidet av Forskningsetiske utvalg FFA, juni 2015. Revidert august 2017 og mai 2018

Innledning

Veileder om forskningsetiske retningslinjer i forskningsinstituttene er utarbeidet av Forskningsetisk utvalg i forskningsinstituttene (FEU), et utvalg innenfor FFA. I utarbeidelsen har FEU støttet seg på De nasjonale forskningsetiske komiteer (FEK), på forskningsetiske retningslinjer utarbeidet av enkeltinstitutter samt på Kunnskapsdepartementets vurderinger i Prop. 158 L (2015-2016) *Lov om organisering av forskningsetisk arbeid*. Veilederen er revidert på bakgrunn av [Lov om organisering av forskningsetisk arbeid](#), som er gitt virkning fra 1.5.2017. Der omtalen gjelder lovkrav, har vi benyttet *skal*, mens der vi omtaler anbefalinger fra FEU, har vi benyttet *bør* eller *kan*. Veilederen er videre revidert mai 2018 i forbindelse med at FEU fra juni 2018 kan ta rollen felles redelighetsutvalg (FRU) for de instituttene som ønsker å benytte seg av dette.

Det enkelte forskningsinstitutt må selv vurdere om og hvordan det ev. vil følge veilederen. Den er ment som gode råd og må tilpasses den enkelte virksomhet. Veilederen fastsetter således ikke en norm for hva som er god instituttledelse ut over lovens krav, men er heller en liste over problemstillinger som bør vurderes og forslag til mulige løsninger. For de instituttene ønsker å benytte seg av FRU som redelighetsutvalg, forutsettes at instituttets forskningsetiske retningslinjer er harmonisert med mandat og prosedyre for FRU.

Veilederen er tenkt å være et hjelpemiddel og en inspirasjon for ledelsen ved forskningsinstituttene når de skal etablere Redelighetsutvalg og fastsette forskningsetiske retningslinjer. Lenket opp til veilederen ligger derfor relevante dokumenter fra de nasjonale forskningsetiske komiteene samt eksempler på forskningsetiske retningslinjer fra enkeltinstitutter i FFA og fra internasjonale forskningsmiljøer.

FEU har lagt til grunn at begrepet forskningsetikk både omfatter uredelighetsspørsmål og andre forskningsetiske spørsmål. Videre legger utvalget til grunn at begrepet forskningsetikk knytter seg til selve forskningen og ikke til andre etiske spørsmål som enhver arbeidsgiver og samfunnsaktør må forholde seg til.

Ansvar

Styret har ansvar for å påse at det finnes et Redelighetsutvalg og forskningsetiske retningslinjer i instituttet, iht. lov og forskrift. Vi anbefaler at ansvar for oppfølging legges til daglig leder. Dvs. ansvaret for at styringssystemet følges opp ved å oppnevne Redelighetsutvalg, følge opp forskningsetiske retningslinjer og rapportere til styret på forskningsetikk.

[Prop. 158 L 21 Lov om organisering av forskningsetisk arbeid](#) (forskningsetikkloven) tydeliggjør instituttets ansvar for forskningsetikk (s.21):

I dette ligger at de har ansvaret for

- at forskningen utføres i henhold til anerkjente forskningsetiske normer,
- å fremme god forskningsetikk, herunder veiledning og undervisning i forskningsetikk, og
- forebygging og behandling av saker om mulige brudd på normene.

(...)

Forskningsinstitusjonene må først og fremst sørge for å ha et miljø og en kultur som fremmer god forskning og god forskningsetikk. Institusjonene kan ikke og skal ikke overta ansvaret fra den enkelte forsker, men skal tilrettelegge for at forskeren kan ta sitt ansvar. Institusjonene må gjøre det klart at ikke-etisk forskning er uakseptabel og må i egenskap av arbeidsgiver ha en personalpolitikk der bevisstgjøring og den enkeltes ansvar vektlegges.

Loven presiserer instituttets ansvar for å gi kandidater og ansatte nødvendig opplæring i anerkjente forskningsetiske normer og at alle som utfører eller deltar i forskningen, er kjent med anerkjente forskningsetiske normer. Som et bidrag har FFA utviklet en elektronisk dilemmatrening for forskningsetiske dilemmaer, til bruk for forskergrupper, prosjektgrupper og enkeltforskere i instituttene. Lenke til denne løsningen finnes her: [Forskningsetisk dilemmatrening](#)¹

Ansvaret for at opplæring er gitt ligger til det enkelte institutt. Vi anbefaler at det vurderes om opplæringen skal organiseres internt eller i et samarbeid mellom flere institusjoner.

Instituttet har også en lovbestemt plikt til å etablere retningslinjer for behandling av saker om mulig brudd på anerkjente forskningsetiske normer, heretter kalt forskningsetiske retningslinjer.

Redelighetsutvalg

Alle forskningsinstitutter skal ha Redelighetsutvalg, enten et eget utvalg eller et felles utvalg i samarbeid med andre institutter eller UH-institusjoner. Lov og forskrift fastsetter at utvalget skal ha nødvendig kompetanse i forskning, forskningsetikk og jus og skal ha minst tre medlemmer, derav minst ett medlem som ikke er ansatt ved institusjonen.

Et felles utvalg må sikre gode og koordinerte systemer i alle deltakende institutter.² FFA har etablert Felles redelighetsutvalg (FRU) som tilbud til de institutter som ønsker å benytte seg av det. Hvis en ønsker å benytte seg av FRU, må instituttets forskningsetiske retningslinjer harmoniseres med FRUs mandat og prosedyre.

Sammensetning og oppgaver

Dersom instituttet har et etikkutvalg, kan dette også være Redelighetsutvalg. Leder av Redelighetsutvalget bør ha forskningserfaring og erfaring fra arbeid med forskningsetiske problemstillinger, og/eller ha juridisk kompetanse.

Redelighetsutvalget skal³ ha nødvendig kompetanse i forskning, forskningsetikk og jus og skal ha minst ett medlem som ikke er ansatt i instituttet. Utvalget skal være sammensatt av minimum tre medlemmer med forskningserfaring, bør ha en flerfaglig sammensetning og ha erfaring fra forskningsetiske problemstillinger. Redelighetsutvalget skal ikke være partssammensatt og skal utøve sin virksomhet og gi sine råd til instituttets ledelse på selvstendig grunnlag.

Medlemmer av Redelighetsutvalget bør delta på det årlige Forskningsetisk Forum i regi av FEK.

Redelighetsutvalget skal primært ha til oppgave å gi uttalelser til ledelsen i uredelighetssaker. Ved sammenfall mellom Redelighetsutvalg og Etiklutvalg, kan utvalget ivareta oppgaver knyttet til

¹ <https://learn.didac.no/nho/Public/ViewWebCourseAnonymously?id=81b0eb1e-5c6a-4d21-8be6-32940e6ab82a>

² [Prop. 158 L 21 Lov om organisering av forskningsetisk arbeid](#)

³ [Lov om organisering av forskningsetisk arbeid](#)

etablering av forskningsetiske retningslinjer, opplæring i forskningsetikk og forebygging av uredelighet og andre brudd på god forskningsskikk.

Forskningsetiske retningslinjer skal omtale hvordan Redelighetsutvalget skal brukes, innenfor lovens rammer. Retningslinjene bør omhandle på hvilket nivå ulike saker skal behandles og hvor omfattende prosessen skal være, herunder om og når det er behov for at Redelighetsutvalget skal behandle saken. Dette må tilpasses den enkelte institusjon ut fra blant annet størrelse, organisering og erfaring med slike saker. Det vil ofte være hensiktsmessig å forsøke å avklare denne type saker på lavest mulig nivå. Dette er avhengig av blant annet alvorlighetsgrad og kompleksitet, noe instituttet selv er de beste til å vurdere. Hva som tilsier at Redelighetsutvalget skal behandle en sak, vil avhenge blant annet av en konkret helhetsvurdering av forskningsarbeidet, av påstandene om mulig uredelighet som er framkommet og eventuelle bevis som foreligger. FEU mener at redelighetsutvalgene som hovedregel bør behandle saker der det er aktuelt å avgi uttalelse om vitenskapelig uredelighet, altså i de alvorligste tilfellene. FEU er enig i KDs vurderinger av at særtrekk ved institusjonene vil kunne gi ulik praksis for når Redelighetsutvalget skal benyttes. Under gis kriterier i de tilfeller hvor instituttet velger å benytte FRU som redelighetsutvalg.

Myndighet

Forskningsinstituttets redelighetsutvalg vil være å anse som en del av instituttet, men vil etter lovens § 3 være faglig uavhengig. Institusjonen kan ikke styre eller gi pålegg om innhold eller konklusjoner i utvalgets faglige vurderinger.

Redelighetsutvalget skal gi uttalelse i saker om uredelighet og være rådgivende for instituttets ledelse. FEU anbefaler at vedtak knyttet til vitenskapelig uredelighet avgjøres av instituttets ledelse, etter eventuell forutgående styrebehandling. Departementet forutsetter at utvalgets uttalelse i alle tilfeller følger saken og blir offentlig tilgjengelig senest når saken er ferdigbehandlet ved instituttet.

Uttalelser fra instituttet som konkluderer med at en forsker har opptrådt vitenskapelig uredelig, kan ifølge lovens § 6 påklages av forskeren til Granskingsutvalget.

Instituttets ledelse skal rapportere saker om mulige alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer til Granskingsutvalget. Instituttets leder kan delegere funksjon som kontaktpunkt for De nasjonale forskningsetiske komiteene og Granskingsutvalget til Etiklutvalget.

Forskningsetiske retningslinjer

A. Bakgrunn

Forskningsinstituttene har ansvar for å legge til rette for god forskningsskikk, forebygge uredelighet og etisk diskutabel praksis, og behandle saker som dreier seg om avvik fra anerkjente forskningsetiske normer.

Forskningsinstitutter bør ha egne forskningsetiske retningslinjer eller benytte seg av eller vise til, de nasjonale forskningsetiske retningslinjer i den grad de er dekkende for instituttets forskningsvirksomhet. Dersom instituttet har generelle etiske retningslinjer, anbefales det at forskningsetiske retningslinjer innarbeides som en del av disse.

De forskningsetiske retningslinjene bør kommuniseres tydelig i instituttet. Det bør vurderes å vise til forskningsetiske retningslinjer i ansettelseskontrakt. Instituttet har ansvar for nødvendig opplæring av ansatte og at andre som deltar i forskningen er kjent med anerkjente forskningsetiske normer. Dette ansvaret kan ivaretas internt eller i samarbeid med andre forskningsinstitusjoner, for eksempel ved intern opplæring, PhD-kursing, jevnlig tematisering internt, ved dilemmatrening individuelt eller i grupper mm.

Forskningsetiske retningslinjer må omfatte spørsmål knyttet til vitenskapelig uredelighet som er lovregulert. Retningslinjene bør i tillegg omfatte andre relevante ikke-lovfestede problemstillinger. De nasjonale forskningsetiske komiteer har utarbeidet [generelle forskningsetiske retningslinjer](#) som kan være utgangspunkt for utarbeidelse av instituttets egne retningslinjer.

Flere institutter har utarbeidet gode etiske retningslinjer inklusiv forskningsetiske retningslinjer som de er villige til å dele med andre forskningsinstitutter i FFA. Vi anbefaler å bruke disse som inspirasjon ved utarbeidelse av egne forskningsetiske retningslinjer (vedlegg).

Instituttet bør vurdere relevante fagspesifikke tema og eventuelt vise til aktuelle [fagspesifikke retningslinjer](#) utarbeidet av De nasjonale forskningsetiske komiteer.

Anbefalingene nedenfor i punkt B illustrerer en minimumsvariant av innholdet i forskningsetiske retningslinjer. Underpunktene er å se på som angivelse av spørsmål som det er nærliggende å forholde seg til når retningslinjer skal lages. Instituttet må selv vurdere hvilke av problemstillingene som er relevante for instituttet og må så gi punktene et konkret innhold tilpasset bl.a. størrelse på fagmiljøet, fagområde og kultur og ev henviser til andre relevante policydokumenter i instituttet.

B. Anerkjente forskningsetiske normer – vitenskapelig praksis

- a. Beskrive krav til vitenskapelig praksis iht. nasjonale og internasjonale normer
- b. Håndtering av datamateriale, forskningsinstallasjoner mv.
- c. Ivareta personvern⁴, taushetsplikt, informert samtykke mv.
- d. Ivareta hensyn til og samarbeid med andre forskere inklusiv regulering av intellektuelle rettigheter ved skifte av arbeidsgiver, forholdet mellom veileder og stipendiat mv.
- e. Sikre dokumenterbarhet og transparens i forskningen
- f. Administrativ håndtering og praksis

C. Oppdragsforskning

- a. Sørge for at kontrakter og prosedyrer ivaretar forskningsetiske retningslinjer når det gjelder faglig uavhengighet og faglig integritet ved metodevalg, gjennomføring av forskningen og publisering av resultater
- b. Vurdere om konkurransevilkår og bestemmelser om intellektuelle rettigheter skal inngå i de forskningsetiske retningslinjer eller i andre retningsgivende dokumenter ved instituttet

D. Publisering og formidling

- a. Definere ansvar for, og rettigheter til, publisering og formidling av forskningsresultater
- b. Definere eierskap til publikasjoner inklusiv retningslinjer for forfatterskap og medforfatterskap, forfatteradresser - også forfatteradresse ved skifte av arbeidsgiver
- c. Definere siteringspraksis

E. Rutiner for håndtering av brudd på forskningsetiske retningslinjer, uredelighet

Se også [Granskingsutvalgets veileder](#).

Uredelighet i forskning er definert slik i [Lov om forskningsetikk](#):

"Med vitenskapelig uredelighet menes forfalskning, fabrikkering, plagiering og andre alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer som er begått forsettlig eller grovt uaktsomt i planlegging, gjennomføring eller rapportering av forskning."

⁴ [Ny lov om personvern fra 2018](#)

Rutinene eller retningslinjene bør tilpasses det enkelte institutt ut fra blant annet størrelse, organisering og erfaring med slike saker. En sak om mulig uredelighet vil ofte komme opp i tilknytning til en personkonflikt eller et bestemt forskningsarbeid og reises fra andre forskere. Også utenforstående har anledning til å melde fra om mulig uredelighet i et forskningsarbeid. Instituttet plikter også å vurdere påstander i tilfeller hvor melder er anonym. Det er opp til instituttet selv å vurdere hva slags oppfølging den enkelte henvendelse gir grunnlag for, innenfor rammene for forsvarlig saksbehandling.

Rutiner bør beskrive behandling av saker om mulig vitenskapelig uredelighet og andre brudd på anerkjente forskningsetiske normer, som kan gå gjennom fem faser⁵. Enkelt saker kan termineres av ledelsen i enhver fase i prosedyrene, ev. etter råd fra Redelighetsutvalget i den grad det er rådspurt. Se vedlegg 1 for illustrasjon av det forskningsetiske systemet.

1. *Melding om mistanke/varsling*

- Definer til hvem varsling om mistanke om uredelighet eller andre brudd på god forskningsskikk skal gis, også avhengig av internt eller eksternt varsling. Det anbefales å kreve skriftlig melding ([eksempel på skjema fra FEK](#))
- Vurder om varsler kan være anonym overfor ledelsen, eventuelt i en første fase
- Definer hvilke saker skal behandles på hvilket nivå og når redelighetsutvalget skal behandle en sak

2. *Forundersøkelse om mulig brudd på forskningsetiske normer*

- Forundersøkelse utføres av et faglig uavhengig organ eller person utpekt av ledelsen, f.eks. Etikkombud, Etikkutvalg eller Redelighetsutvalg, ev. deres sekretær
- Få fram fakta, avklare om det er grunnlag for mistanke, oppsummeres i kort rapport til instituttets ledelse
- Hvis instituttets ledelse konkluderer med mulig brudd på forskningsetiske retningslinjer, utarbeider ledelsen mandat og forbereder lokal gransking

3. *Lokal gransking av mulig brudd på forskningsetiske normer*

- Gransking utføres av et faglig uavhengig organ eller person utpekt av ledelsen; Etikkombud, Etikkutvalg, Redelighetsutvalget, om nødvendig supplert med eksterne fagperson(er) fra relevante områder eller andre
- Alle vesentlige trinn i prosessen skal noteres og det skal lages referater fra alle møter av betydning
- Innklagede varsles, gis rett til innsyn og rett til å uttale seg underveis i prosessen
- Det utarbeides skriftlig sluttrapport med redegjørelse om behandling av saken og alle dokumenter, samt konkluderende råd til instituttledelsen
- Innklagede og andre som er part i saken gis rett til å kommentere sluttrapportens faktabeskrivelse
- Hvis granskingen utføres av andre enn Redelighetsutvalget, skal utvalget orienteres om saken når granskingen er avsluttet

⁵Også disse er generelle. Formulering, behov og presisering må vurderes avhengig av fagområde mv.

Hvis instituttet benytter FRU som redelighetsutvalg, erstattes pkt 1-3 over med følgende:

1. Hvem kan ta opp sak med mistanke om uredelighet i forskning

Spørsmål om uredelighet i forskning skal så langt som mulig behandles og avgjøres på instituttnivå i samsvar med de bestemmelsene det enkelte instituttet har for dette.

I noen tilfeller kan det være ønskelig å innhente en uttalelse fra FRU. Instituttets ledelse, direkte berørte forskere eller utenforstående med legitim interesse kan be FRU om å behandle en sak.

Spørsmål om uredelighet i forskning skal så langt som mulig behandles og avgjøres på instituttnivå i samsvar med de bestemmelsene det enkelte instituttet har for dette.

I noen tilfeller kan det være ønskelig å innhente en uttalelse fra FRU. Instituttets ledelse, direkte berørte forskere eller utenforstående med legitim interesse kan be FRU om å behandle en sak.

2. Saksbehandling når det er aktuelt å forelegge en sak for FRU

- a. Det aktuelle instituttet klarlegger sakens fakta etter sine prosedyrer og avgjør etter undersøkelser om saken skal oversendes til FRU. Instituttet kan konsultere FRU med hensyn til hvordan saksbehandlingen konkret legges opp, med tanke på en senere mulig behandling av saken i FRU.
- b. I tilfeller der instituttet ikke ønsker å legge saken fram for FRU, kan den enkelte berørte forsker eller utenforstående med legitim interesse likevel bringe saken inn for FRU. FRU kan da bestemme at saken skal behandles, og vil eventuelt oversende den til instituttet for videre håndtering. Anonyme varsler skal også behandles av instituttet før de eventuelt forelegges FRU.
- c. Når et institutt blir kjent med at det kan foreligge et tilfelle av vitenskapelig uredelighet, skal det normalt gjennomføre en forundersøkelse for å klargjøre om
 - i. det er grunnlag og behov for å gjøre en faktaundersøkelse
 - ii. saken er av forskningsetisk karakter
- d. Gir forundersøkelsen grunn til mistanke om vitenskapelig uredelighet, gjennomfører instituttet en intern faktaundersøkelse etter anerkjent metode, ev ved hjelp av ekstern kompetanse. Faktaundersøkelsen skal avdekke objektive forhold ved hjelp av intervju, ev med kontradiksjon, samt dokumentgjennomgang. På bakgrunn av faktaundersøkelsen, som skal nedtegnes skriftlig, avgjør instituttets ledelse om saken skal sendes til FRU til behandling.
- e. Hvis instituttet ønsker at FRU skal behandle en sak, lager instituttet en presentasjon av den for FRU, der de aktuelle forskningsetiske spørsmålene fremstilles, sammen med den faktaundersøkelsen som måtte foreligge.
- f. Hvis en sak er brakt inn for FRU forsker eller utenforstående med legitim interesse, og instituttet mener den ikke bør behandles av FRU, skal instituttet begrunne dette overfor FRU, som så avgjør om saken skal tas under behandling eller ikke. Den videre saksgangen følger av prosedyrene som gjelder for FRUs saksbehandling.

3. Dokumentasjon og innsyn

- a. Alle vesentlige trinn i prosessen skal noteres og det skal lages referater fra alle møter
- b. Innklagede varsles, gis rett til innsyn og rett til å uttale seg underveis i prosessen
- c. Berørte forskere og andre med legitim interesse i saken skal gis rett til innsyn i instituttets faktaundersøkelse og presentasjon til FRU, med unntak av opplysninger som det gjelder taushetsplikt for etter forvaltningsloven.
- d. Det utarbeides skriftlig sluttrapport med redegjørelse om behandling av saken og alle dokumenter
- e. Innklagede og andre som er part i saken gis rett til å kommentere sluttrapportens faktabeskrivelse
- f. Når FRU har konkludert i en sak, sendes uttalelsen til vedkommende institutt og oppfølging i samsvar med instituttets prosedyrer for behandling av redelighets saker.

4. Uttalelse

- Ved avslutning av saken, enten etter forundersøkelse eller etter mottatt råd fra Redelighetsutvalget (ev FRU eller andre som utfører granskingen), gir instituttledelsen en uttalelse i saken.
- Uttalelsen skal ta stilling til
 - i. Om forskeren etter instituttets syn har opptrådt uredelig eller ikke
 - ii. Om det foreligger systemfeil ved institusjonen
 - iii. Om det vitenskapelige arbeidet bør korrigeres eller trekkes tilbake

5. Granskingsutvalget som klageinstans

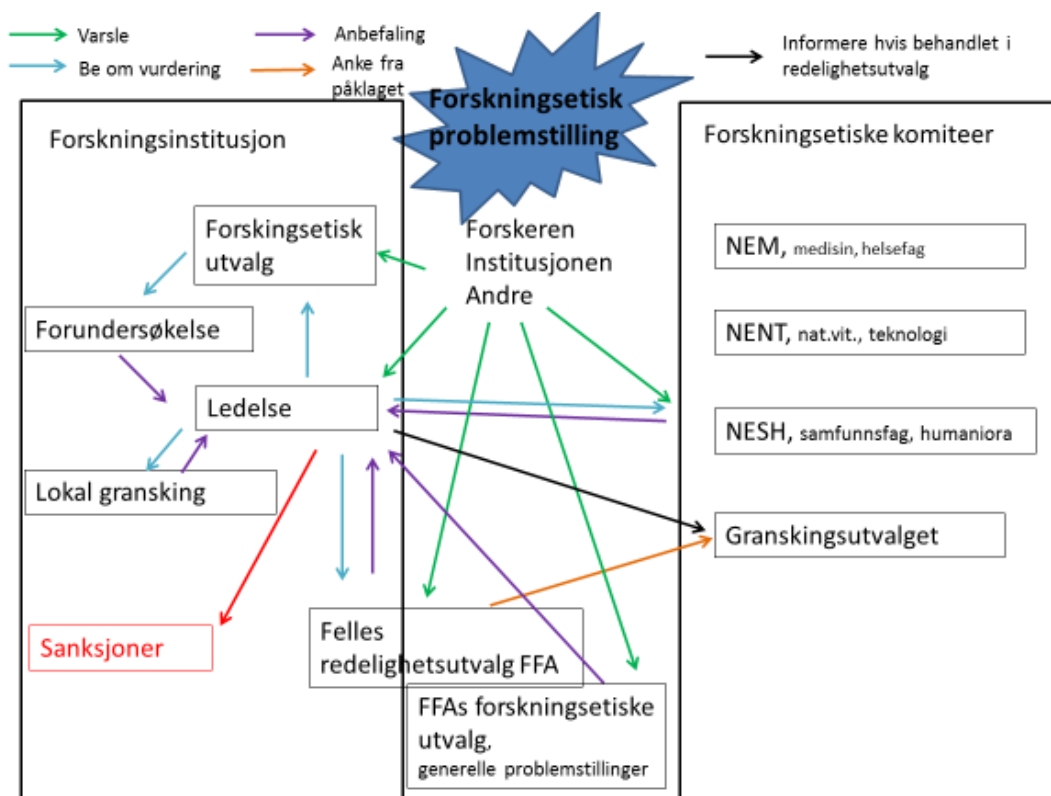
- Ledelsen orienterer Nasjonalt Granskingsutvalg om mulige alvorlige brudd på anerkjent forskningsetiske normer
- Uttalelse som konkluderer med at en forsker har opptrådt vitenskapelig uredelig, kan påklages av forskeren til det nasjonale Granskingsutvalget. Granskingsutvalgets uttalelser er endelige og kan ikke påklages videre.

6. Sanksjonering

- Brudd på forskningsetiske retningslinjer må få konsekvenser. Det anbefales at konsekvenser omtales i personalreglementet og sees i sammenheng med de sanksjoner som for øvrig anvendes av instituttet ved regelbrudd
- Sanksjoner defineres ikke i de forskningsetiske retningslinjene ut over en påminnelse i reglene om at brudd på dem kan få konsekvenser for arbeidsforholdet e.l. Sanksjoner avgjøres av instituttets leder i det enkelte tilfelle og etter råd fra forskningsetisk utvalg
- Grov vitenskapelig uredelighet kan være grunnlag for oppsigelse
- Kun arbeidsgiver og ev. relevante faglige institusjoner kan ilegge sanksjoner
- Ansatte som er utsatt for vitenskapelig uredelighet fra eksterne miljøer, må ta dette opp med den aktuelle forskningsvirksomhetens ledelse som ansvarlig, alternativt melde dette til egen ledelse/Redelighetsutvalg som i samråd med den ansatte tar dette opp med den aktuelle forskningsvirksomheten

Vedlegg 1

Figuren under viser de ulike aktørene i det forskningsetiske systemet. Med unntak av FFAs forskningsetiske utvalg er fokuset på enkeltsaker. De forskningsetiske komiteene håndterer både enkeltsaker og generelle problemstillinger. Figuren er hentet fra Forskningsetiske retningslinjer i Norsk Regnesentral.

Vedlegg 2

Nasjonale veiledere

[Granskingsutvalget](#) skal være en nasjonal ressurs for institusjoner, bedrifter eller oppdragsgivere for behandling av saker om uredelighet i forskning og et supplement til lokalt behandlingsapparat.

"[Veileder om lokal håndtering av vitenskapelig uredelighet](#)" utgitt av Granskingsutvalget, omtaler forskningsinstitusjonenes ansvar for forskningsetikk og gir råd om hvordan forskningsetisk uredelighet bør håndteres.

De nasjonale forskningsetiske komiteer har utarbeidet et sett med forskningsetiske retningslinjer. Der finnes generelle forskningsetiske retningslinjer og fagspesifikke retningslinjer utgitt av de nasjonale forskningsetiske komiteer:

- [Generelle forskningsetiske retningslinjer](#)
- [Forskningsetiske retningslinjer for naturvitenskap og teknologi](#) (NENT)
- [Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi](#) (NESH)
- [Etske retningslinjer for forskning på internett](#)
- [Forskningsetiske retningslinjer for forskning på menneskelige levninger](#)
- [Forskningsetiske retningslinjer for medisin og helse](#) (NEM)

En [forskningsetisk sjekklister](#) (NENT) er uavhengig av fagområde og oppsummerer de forskningsetiske problemstillingene som anses å være viktigst å avklare i forbindelse med et forskningsprosjekt.

Lov og forskrift

[Lov om organisering av forskningsetisk arbeid](#)

Forskrift om forskningsetiske komiteer og utvalg:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-03-05-321>

Eksemplsamling fra instituttsektoren

Flere institutter har utarbeidet gode etiske retningslinjer inkl. forskningsetiske retningslinjer som de er villige til å dele med andre forskningsinstitutter i FFA. Vi anbefaler å bruke disse som inspirasjon ved utarbeidelse av egne forskningsetiske retningslinjer.

[NIBIOs etiske retningslinjer og mandat for Redelighetsutvalg](#), [Bioforsks etiske retningslinjer](#), [SINTEFs etiske retningslinjer](#) og [NOFIMAs etiske retningslinjer](#) er gode eksempler som inkluderer forskningsetiske retningslinjer.

Av mer kortfattede etiske retningslinjer kan vi vise til for eksempel [Norsk Regnesentral](#), [NUPI](#) og [The Danish Code of Conduct for Research Integrity](#).

Flere gode eksempler på etiske retningslinjer inkl. forskningsetiske retningslinjer fra forskningsinstitutter finnes på FFAs nettsider. Eksemplene er frigitt fra eierinstituttene til bruk av andre institutter i FFA.

Eksempler på prosedyrer for håndtering av uredelighet i forskning:

[SINTEF](#)

[NOFIMA](#)

Eksempler på internasjonale forskningsetiske retningslinjer:

"[The Danish Code of Conduct for Research Integrity](#)" – kortfattede krav til forskningsetisk standard

"[Toronto-resolusjonen](#)" lister hvilke 12 krav faguavhengige og internasjonale forskningsetiske retningslinjer bør oppfylle.

"[Singapore statement of Research Integrity](#)" er en kortfattet og internasjonalt anerkjent oppsummering av grunnleggende prinsipper for forskeres integritet, uavhengig av nasjonalitet eller forskningsdisiplin.

"[Montreal statement](#)" omtaler samarbeid over landegrenser

"[Helsinki deklarasjonen](#)" – spesifikke for medisin

"[Vancouver deklarasjonen](#)" – spesifikke for publisering/tidsskrifter